GLOBALLASHUV DAVRIDA AXLOQ VA QADRIYATLARNING PEDAGOGIK AHAMIYATI

Asheraliyeva Mavjuda Xudaynazarovna - Guliston davlat pedagogika instituti tyutori

Annotatsiya: Ushbu maqola globallashuv sharoitida axloqiy va milliy qadriyatlarning jamiyat hayotidagi o‘rni va ularni pedagogik faoliyat orqali saqlash masalalariga bag‘ishlangan. Maqolada milliy ma’naviyatni asrash, yosh avlodni tarbiyalashda axloq va qadriyatlarning tutgan o‘rni hamda ularni global madaniyat ta’siridan himoya qilish yo‘llari tahlil qilinadi.

Tayanch so‘zlar: Globallashuv, axloq, milliy qadriyatlar, ma’naviyat, pedagogika, tarbiya, madaniyat, barkamollik.

Kirish: Globallashuv jarayonida milliy va axloqiy qadriyatlarni saqlash muhim masalalardan biriga aylandi. Barcha jamiyatlar uchun yosh avlodni tarbiyalashda o‘ziga xos axloqiy mezonlar va qadriyatlarni targ‘ib qilish zarurati paydo bo‘ldi. O‘zbek xalqining boy madaniy merosi, ma’naviy va axloqiy qadriyatlari bu borada muhim manba hisoblanadi. Ushbu maqolada axloq va qadriyatlarning pedagogik ahamiyati ko‘rib chiqiladi.

Globallashuv va uning qadriyatlarga ta’siri

Globallashuv dunyo xalqlari o‘rtasida madaniy, iqtisodiy va axloqiy bog‘liqlikni kuchaytirdi. Bu jarayon bir tomondan ilm-fan va texnologiyalar rivojini tezlashtirsa, boshqa tomondan, milliy o‘ziga xoslikka xavf tug‘diradi. Xususan, o‘zbek milliy qadriyatlari, urf-odatlari va axloqiy tamoyillari global madaniyatga qo‘shilish jarayonida o‘zgarishlarga duch kelmoqda.

Pedagogikaning axloqiy qadriyatlarni shakllantirishdagi roli

Pedagogika tarbiya vositasi sifatida globallashuv sharoitida axloqiy qadriyatlarni targ‘ib etishda asosiy rol o‘ynaydi. Maktablar, oliy ta’lim muassasalari va boshqa ta’lim tizimlari:

- Axloqiy normalarni yoshlar ongiga singdirish;
- Milliy urf-odatlar va an’analarga asoslangan dasturlarni ishlab chiqish;
- O‘qituvchilarning tarbiya jarayonidagi mas’uliyatini oshirish orqali bu vazifani amalga oshirishi mumkin.

Milliy qadriyatlarni targ‘ib qilishning zamonaviy usullari

- Ta’lim dasturlarini boyitish: Axloq va qadriyatlar mavzusida maxsus darslar tashkil etish.

- Innovatsion texnologiyalarni joriy etish: Multimedia vositalari orqali milliy qadriyatlarni ommalashtirish.
- Rol model sifatida faoliyat yuritish: O‘qituvchi va ota-onalarning axloqiy namuna bo‘lishi.

Globallashuvga moslashishda muvozanatni saqlash

Milliy qadriyatlar va globallashuv talablarini uyg‘unlashtirish pedagogik muhitda kompleks yondashuvni talab qiladi. Yoshlar ongida zamonaviy bilimlarni qadriyatlar bilan bog‘lash orqali mustahkam ma’naviy poydevor yaratiladi.

Xulosa. Globallashuv sharoitida axloq va qadriyatlarning pedagogik ahamiyati yuksakdir. Bu jarayonda milliy o‘ziga xoslikni saqlash, axloqiy me’yorlarni targ‘ib qilish va yoshlarni ma’naviy jihatdan barkamol etib tarbiyalash o‘qituvchi va ta’lim muassasalarining bosh vazifasidir. Milliy qadriyatlarimizni pedagogik jarayon orqali ommalashtirish, jamiyatni barkamollikka etaklashning asosiy kalitidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. (2017). Ma’naviy yuksalish va milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish dasturi.
2. Karimov I. A. (1998). Ma’naviyat – engilmas kuch. Toshkent: O‘zbekiston.
3. Ismoilova N. (2020). Milliy tarbiya asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya.
4. Dewey J. (2004). Democracy and Education. New York: Dover Publications.
5. Xoliqov H. (2015). Axloq va ma’naviyat masalalari. Toshkent: Sharq.